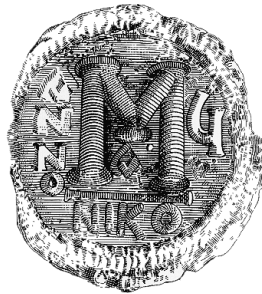

Народна банка на Република Македонија
Дирекција за истражување

Месечна информација

08/2008

септември, 2008 година

С О Д Р Ж И Н А

1. ЦЕНИ.....	3
2. ПЛАТИ.....	5
3. ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ	7
4. БИЛАНС НА ПЛАЌАЊА	10
5. МОНЕТАРНИ АГРЕГАТИ.....	13
6. КРЕДИТИ НА БАНКИТЕ.....	15
7. КАМАТНИ СТАПКИ И ДЕВИЗЕН КУРС	17
СТАТИСТИЧКИ ПРИЛОГ	19

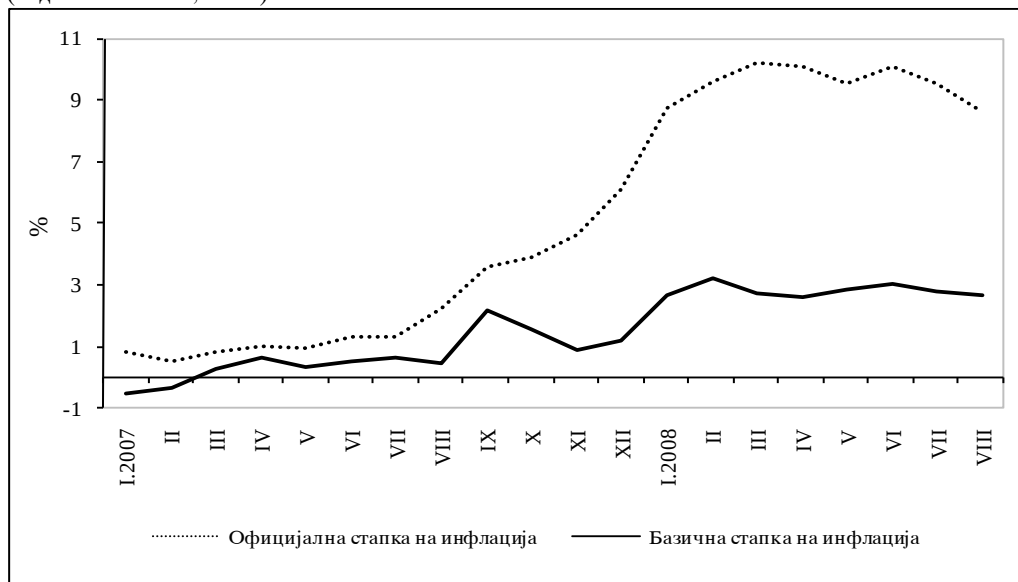
* Месечната информација содржи анализи врз основа на расположливите податоци заклучно со 20.09.2008 година.

1. ЦЕНИ

Ценовното ниво во Република Македонија, во август веќе втор месец по ред бележи месечно намалување (од 0,2%). Главни причини за намалување на општото ниво на потрошувачките цени во август 2008 година се сезонски пониските цени на земјоделските производи (особено на свежото овошје и зеленчук), падот на цените на маслото за јадење и печивата и падот на цената на нафтените деривати (согласно светските движења на суровата нафта). Ваквите движења го неутрализираа ефектот од зголемувањето на цените во категоријата греење и услуги (главно заради цените на топлинската енергија) кои имаа позитивен придонес од 0,5 п.п. Годишниот раст на цените во август изнесува 8,6%, што претставува значително успорување во однос на претходниот месец (9,5%) и главно ја одразува повисоката споредбена основа (поинтензивниот раст на цените на исхрана започна во август 2007 година). Ваквите промени се одразија на успорување и на кумулативниот раст на цените кој се сведе на 9,5%, наспроти нивото од околу 9,7% во изминатиот неколкумесечен период. Сепак, 74% од кумулативниот пораст на цените сеуште е одраз на повисоките цени на храната, додека заедничкиот придонес на цените на исхраната и нафтените деривати во инфлацијата изнесува околу 86%.

Натамошно забавување е регистрирано и кај годишната **базична стапка на инфлација** (инфлација без храна и енергија), која во август 2008 година изнесува 2,7% (наспроти 2,8% во јули). Поволните движења на базичната инфлација главно се должат на забавениот раст на цените на средствата за хигиена, како и падот на цените на телекомуникациските услуги и на средствата за образование.

Графикон 1
Остварена и базична инфлација
(годишни стапки, во %)

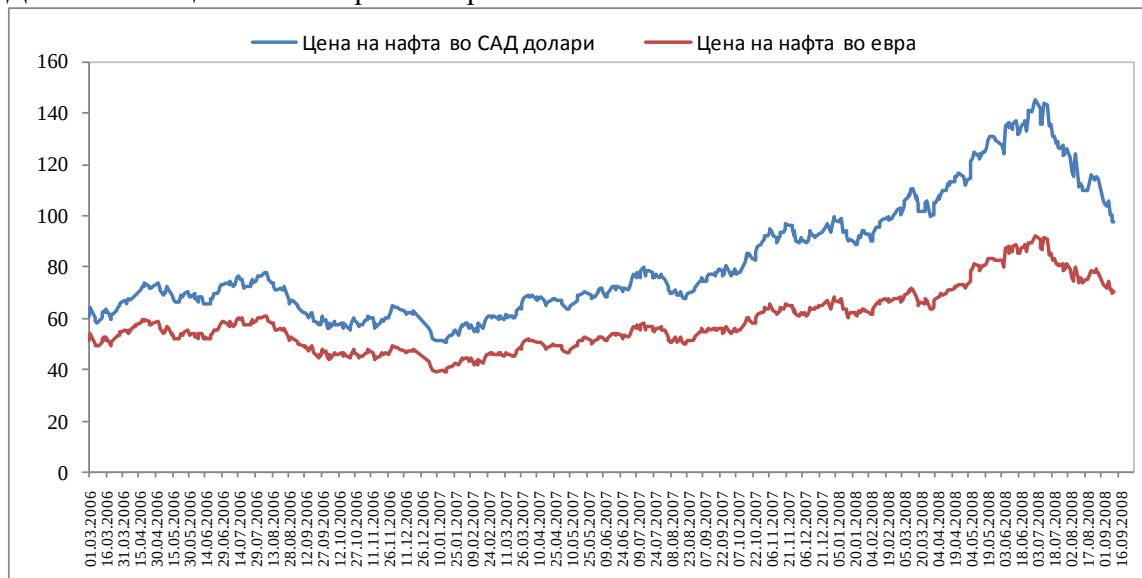
Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија и НБРМ.

По историски највисокото ниво во јули, **цената на сурова нафта** на светските берзи во август 2008 година забележа намалување. Така, просечната цена на нафтата од типот "брент" изнесуваше 113,24 САД-долари за барел, што е за 14,7% пониско од просечната

цена во јули. Пониската побарувачка за нафтени деривати во САД и во земјите на ОЕЦД, апрецијацијата на САД-доларот, проценките за зголемено производство на ОПЕК (заради отсуството на штети од ураганите во Мексиканскиот залив, типични за овој период од годината¹) се главни фактори за движењата на цента на суровата нафта во август. Цената на нафтата продолжи да се намалува и во последниот двонеделен период (1 септември - 12 септември 2008 година), кога е регистрирана дневна цена под 100 САД-долари за барел (после шест и пол месеци), при што просечната цена се сведе на 102,1 САД-долари за барел (што е за 9,8% повисоко ниво од претходните две недели). Најновиот пад на цената се должи на објавата дека рафинериите на крајбрежјето на Мексиканскиот залив не претрпеле поголеми штети од ураганот, континуираното намалување на побарувачката на нафта во САД, како и натамошното зајакнување на САД-доларот. На последниот состанок на ОПЕК е одлучено да се намали дневното производство на нафта за 520.000 барели, а квотите да останат на сегашното ниво. Согласно ваквите движења (при апрецијација на САД-доларот во однос на денарот за 2,8%), Регулаторната комисија за енергетика на седницата на 15.09.2008 година донесе одлука за намалување на малопродажните цени на нафтените деривати во просек за 5,4%.

Графикон 2

Движење на цената на нафтата "брент"

Извор: Енерџи Информејшн Администрејшн (The Energy Information Administration) - статистичка агенција на депарتمانот за енергија на САД.

Остварената годишна стапка на инфлација во август и просечната стапка на инфлација во првите осум месеци на 2008 година се малку пониски од очекуваните со ревидираната проекција (август 2008 година), при што до крајот на годината се очекува да продолжи отпочнатиот тренд на намалување на годишната и просечната стапка на инфлација. Неизвесноста околу натамошното движење на цената на нафтата и храната на светски берзи и нивните влијанија врз домашните цени и натаму претставуваат главни екстерни ризици во поглед на инфлацијата. Засега и натаму е присутен надолжниот тренд кај цените на нафтата на светските берзи, а цените на храната се релативно стабилни. Воедно,

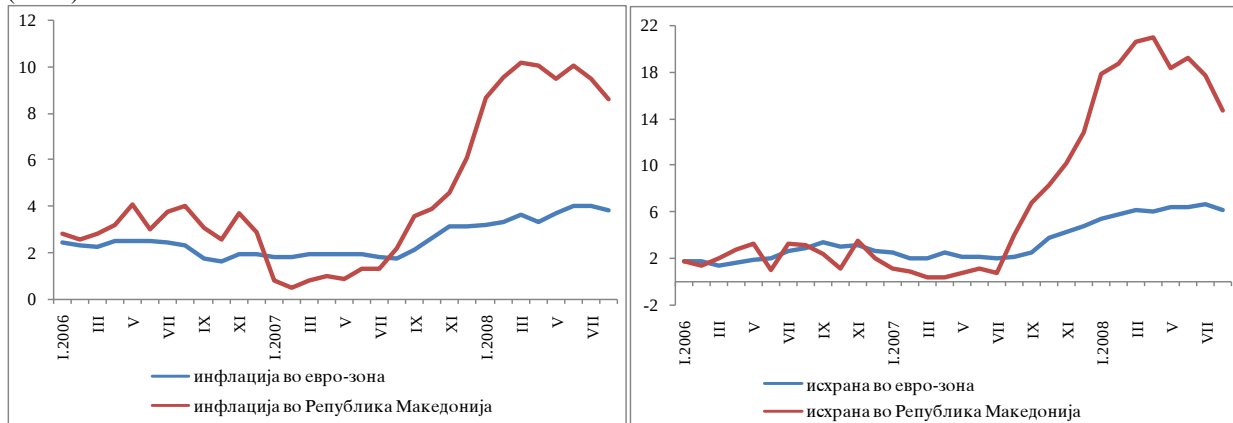
¹ Агенција за статистички податоци во врска со нафтата на САД, Енерџи информејшн администрејшн (Energy Information Administration), Оил маркетер (Oil marketer) и Оил маркет рипорт (Oil market report).

неизвесноста околу големината на нагорната корекција на цената на електричната енергија претставува домашен фактор на ризик.

Во август 2008 година е регистрирано забавување и на годишната стапка на **инфлација во евро-зоната**² која се сведе на 3,8% (за 0,2 п.п. пониска од јулската инфлација). Забавената динамика на годишната инфлација главно се должи на релативното стабилизирање на цената на нафтата на светскиот пазар. Сепак, и натаму најзначаен придонес за инфлацијата имаат порастот на цените на горивата и нафтата за домаќинства, цените на храната (млечни производи, житни производи, јајца) и цените на гасот, под влијание на глобалните трендови и пониската споредбена основа. Дефлаторни влијанија се регистрирани од пониските цени на телекомуникациските услуги, облеката, автомобилите и кај рентата.

Графикон 3

Годишни стапки на инфлација и цени на исхрана во евро-зона и во Македонија (во %)

Извор: ЕУРОСТАТ и ДЗС.

2. ПЛАТИ

Просечната исплатена плата (нето и бруто) во јуни бележи мал месечен номинален пораст (од 0,2%). Стабилизирањето на инфлацијата на месечна основа (во јуни 0,3%) и нискиот номинален раст на платите доведоа до реално месечно намалување на платите (од 0,1%). Во споредба со исплатената просечна плата на крајот од 2007 година, нето и бруто-платата во јуни номинално е повисока за 1,4% и 0,9%, соодветно, што укажува на забавен раст на платите во 2008 година и намален притисок врз инфлациските движења. Сепак, поради ниската споредбена основа, годишниот раст на платите сеуште се задржува на високо ниво, а следствено и притисокот врз годишната стапка на инфлација. Така, во јуни, номиналниот годишен раст на нето и бруто платата изнесува 10,7% и 8,8%, соодветно³. Корегирани за инфлацијата, годишната реална промена на нето-платата е позитивна (0,5%), додека

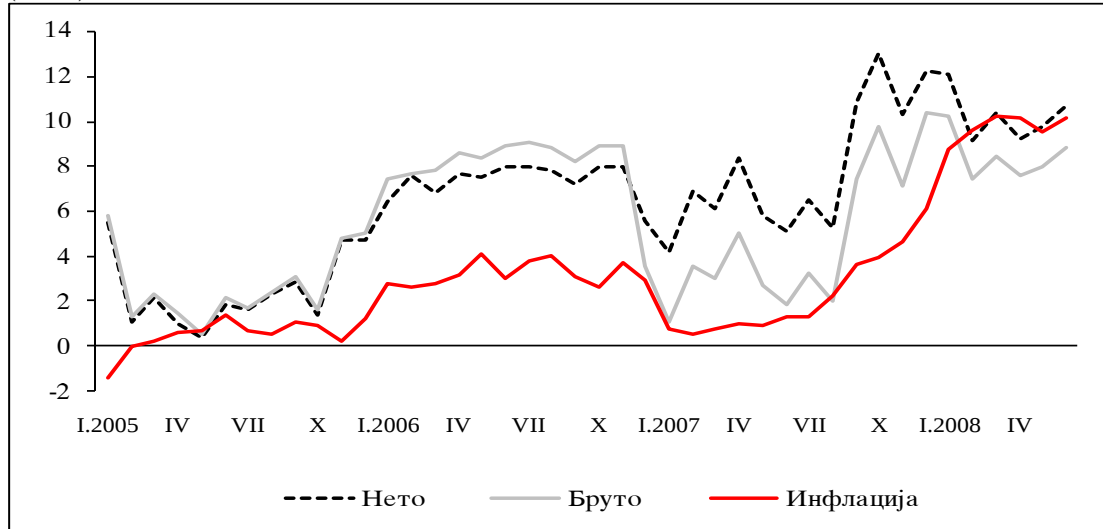
² Проценет податок.

³ Пониската стапка на раст кај бруто платата се должи на намалувањето на стапката на персонален данок на доход во јануари 2008 година.

реалната промена на бруто-платата го задржува трендот⁴ на негативни стапки (реален пад од 1,1%).

Графикон 4

Годишни стапки на раст кај платите и инфлацијата
(во %)

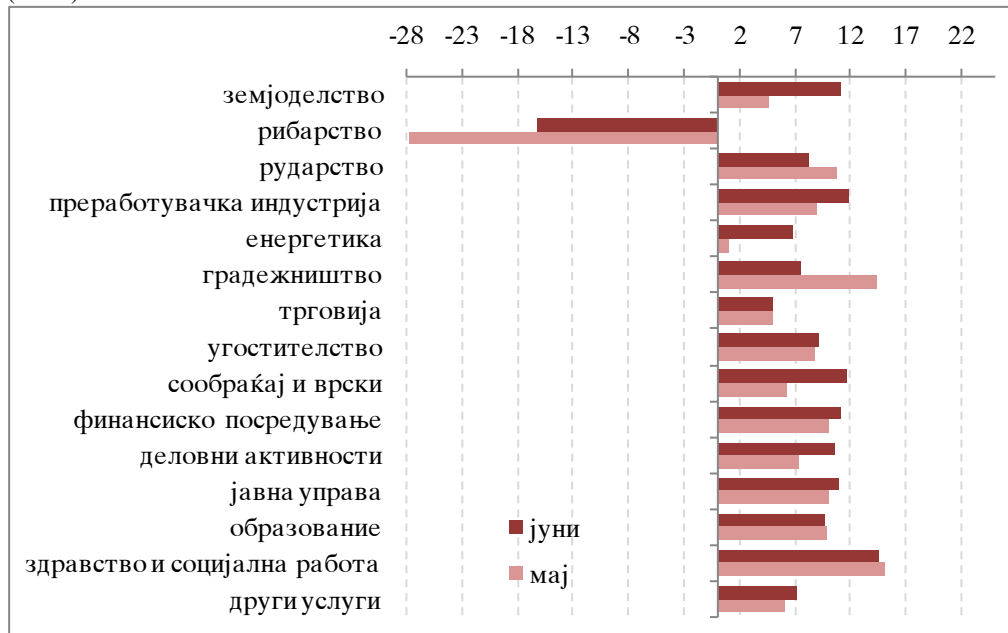
Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Анализата на годишниот раст на платите по одделни дејности, укажува на задржување на релативно високи стапки на раст на платите во јавниот сектор (здравството, јавната администрација и образование, како одраз на пониската споредбена основа од првата половина на 2007 година). Сепак, во јуни 2008 година може да се забележат индикации на засилен годишен раст на платите во одделни дејности од приватниот сектор (во индустријата, телекомуникацискиот сектор, секторот на финансиско посредување, земјоделството и во секторот на деловни активности).

⁴ Од февруари 2008 година, годишната реална промена кај бруто-платата е негативна.

Графикон 5

Годишен раст на просечната нето-плата, по сектори
(во %)

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

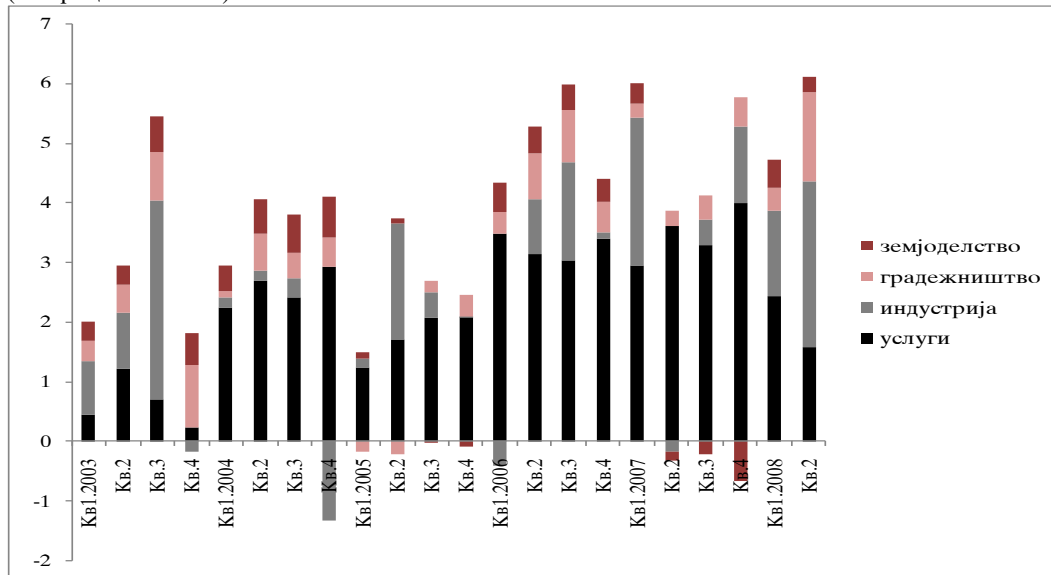
3. ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ

Според најновите податоци за БДП, во вториот квартал на 2008 година⁵ економскиот раст е интензивиран и достигна 6,5% на годишна основа. Остварената стапка на раст во вториот квартал ги надмина очекувањата (околу 5,5%). Главен носител на економскиот раст во вториот квартал на годината е индустрискиот сектор, каде е регистриран реален раст на производството од 12,6% (наспроти падот од 0,8% во истиот квартал минатата година), што претставува придонес од 43% кон растот на БДП. Покрај индустријата, значаен придонес за растот од 23% има градежништвото, каде додадената вредност е повисока за значителни 23,2% во однос на истиот период од 2007 година. Земјоделството во вториот квартал од 2008 година бележи пораст од 3%, наспроти падот во истиот квартал од минатата година од 1,5%.

⁵ Според најновите податоци за БДП од ДЗС, кај реалниот годишен раст во првиот квартал од годината е извршена нагорна корекција од 5,2% на 5,4%.

Графикон 6

Придонеси на одделните сектори во економијата во создавањето на БДП
(во проценти поени)

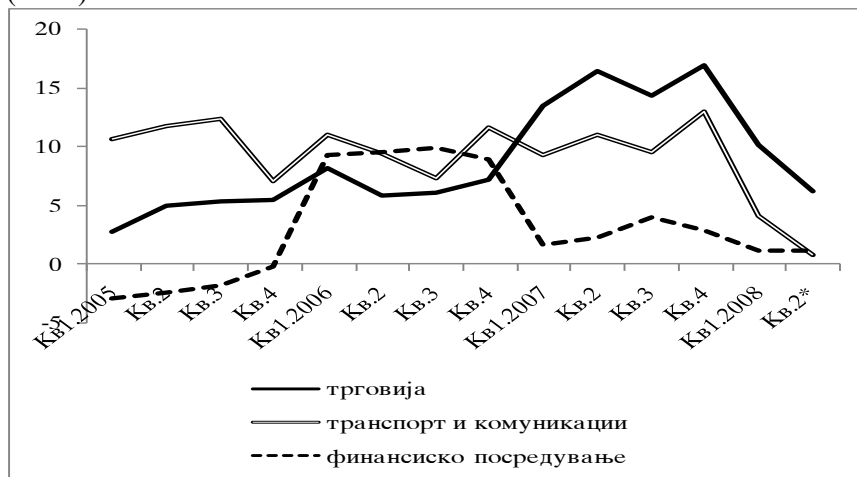

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Солидните остварувања на индустрискиот и градежниот сектор за прв пат после подолг временски период го релативизираа значењето на секторот услуги, кој во вториот квартал придонесе со 22% во вкупниот реален раст на економијата. Ова се должи на намалениот интензитет на раст на трговијата, транспортот и комуникациите, како и на финансискиот сектор.

Графикон 7

Реални стапки на раст во одделни услужни дејности
(во %)

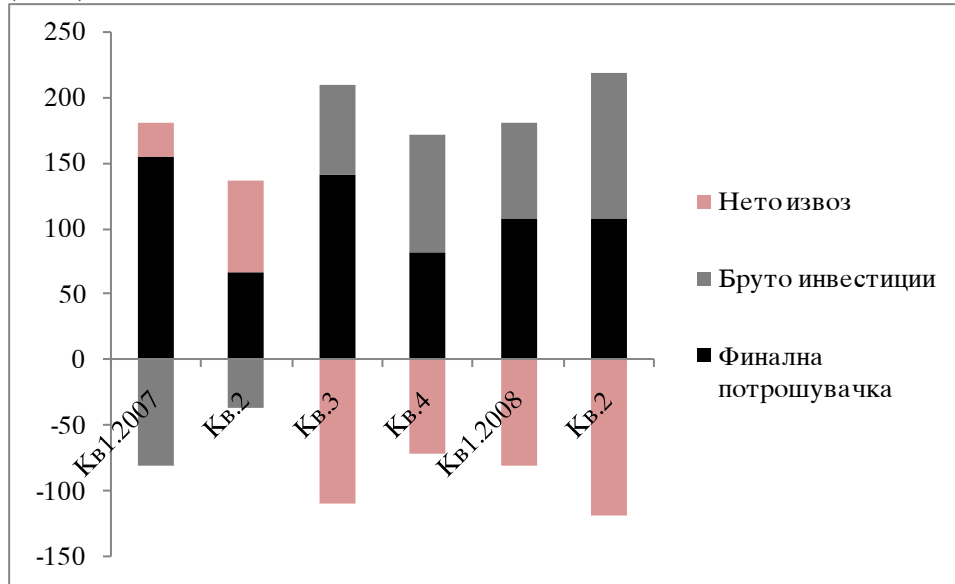

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Од аспект на расходните агрегати на БДП, двојното зголемување на бруто инвестициите во вториот квартал на годината на годишна основа е во согласност со засилената градежна активност, додека номиналниот раст на финалната потрошувачка од 18,6% соодветствува со трендот во услужниот сектор. Засилената инвестициска активност и потрошувачката се одразија врз увозот, што во услови на умерен раст на извозот доведе до значајно проширување на трговскиот дефицит.

Графикон 8

Придонес на одделните расходни агрегати во номиналниот раст на БДП
(во %)

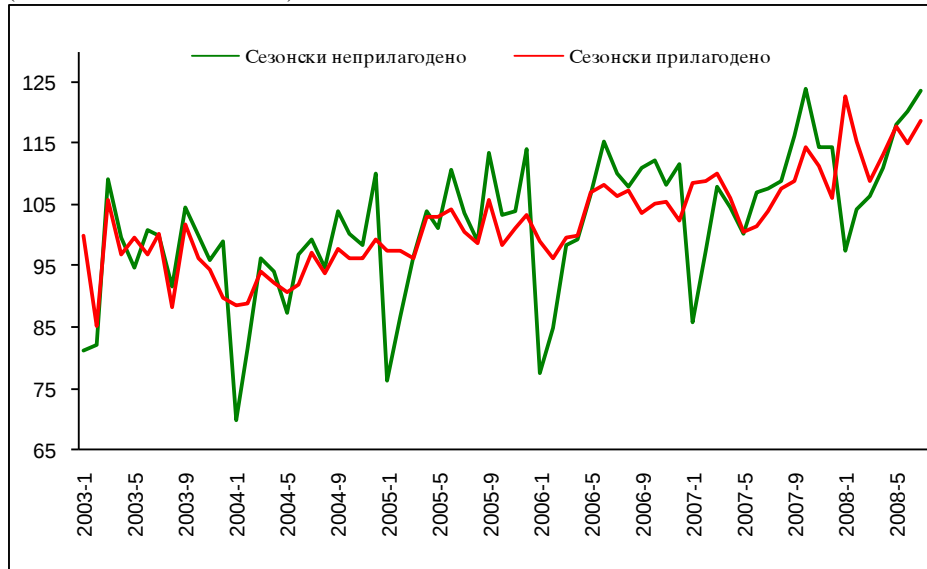

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Обемот на индустриско производство во јули 2008 година во однос на јуни се зголеми за 2,9%, додека годишниот раст е значително висок и изнесува 14,7%. Главен двигател на годишен пораст е преработувачката индустрија, чијшто обем на производство е зголемен за 17% и се должи на регистрираниот пораст во петнаесет гранки кои сочинуваат две третини од вкупното индустриско производство. Висок годишен раст бележи производството на: електрични машини и апарати, метални производи во металопреработувачката фаза, мебел, издавачката дејност и репродукција на снимени материјали и рециклажата. Индустријата за основни метали, за нафтени деривати и текстилната индустрија (производството на текстилни ткаенини) исто така бележат солидни стапки на годишен раст. Позитивните тенденции во преработувачката индустрија се надополнети со засилената рударската дејност, која се манифестира со висок обем на производство (во јули годишен раст од 10%). Од друга страна, варијабилноста на производството во енергетскиот сектор продолжува, при што во јули е регистриран годишен пад на производството од 6,5% (наспроти јуни кога беше остварен пораст од 11,5%). Кумулативниот раст на индустријата во периодот јануари - јули 2008 година изнесува 9,8%.

Графикон 9

Индекс на индустриско производство
(месечни нивоа, 2005=100)

Извор: ДЗС и пресметки на НБРМ.

Во однос на идната градежната активност, и покрај минимално понискиот број на издадени одобренија за градење во јули (од 284 на 281), вкупната вредност на овие проекти изнесува 5,4 милијарди денари, што е за 3,5 милијарди денари повеќе од јуни. Најголем дел од објектите се висоградба (84%) и главно на физички лица (77%).

4. БИЛАНС НА ПЛАЌАЊА

Во првата половина на 2008 година, тековната сметка на билансот на плаќања бележи дефицит во износ од 408,3 милиони евра, наспроти суфицитот од 92 милиона евра во истиот период на 2007 година, пред се како резултат на продлабочениот трговски дефицит (придонес од 82,8%), како и на намалените нето-приливи од тековни трансфери (придонес од 10,9%). До крајот на годината се очекува дефицит во тековната сметка од 762,7 милиони евра, што претставува 12,3% од БДП.

Во рамки на вториот квартал на 2008 година, во тековната сметка на билансот на плаќања забележан е дефицит од 226,4 милиони евра, што е одраз на високиот трговски дефицит, делумно неутрализиран со нето-приливите од приватните трансфери. Притоа, остварениот дефицит во тековната сметка во вториот квартал на 2008 година спореден со августовската проекција покажува мало потфрлање на проектираниот износ (процент на остварување од 95,6%). Во вториот квартал на 2008 година тековните трансфери се единствена ставка која бележи нето-приливи во износ од 259,7 милиони евра, кои обезбедуваат 56,3% покриеност на трговскиот дефицит. Најголем дел од нето-приливите потекнуваат од приватните трансфери (91,4%), во чии рамки најголемо учество има нето-ефективата, која забележа нето-приливи во износ од 160,1 милион евра, што претставува мало натфрлање на проектираниот износ за вториот квартал од 2008

година. Според најновите податоци за менувачко работење, во јули нето-приливите од менувачко работење бележат годишен пад од 4,7%, а во август за 7,3% (со августовската проекција во третиот квартал предвидена е стапка на намалување од 10%). На кумулативна основа, во периодот јануари - август 2008 година остварениот нето-откуп од менувачки пазар од 415,4 милиони евра е понизок за 16,8% во однос на истиот период на 2007 година.

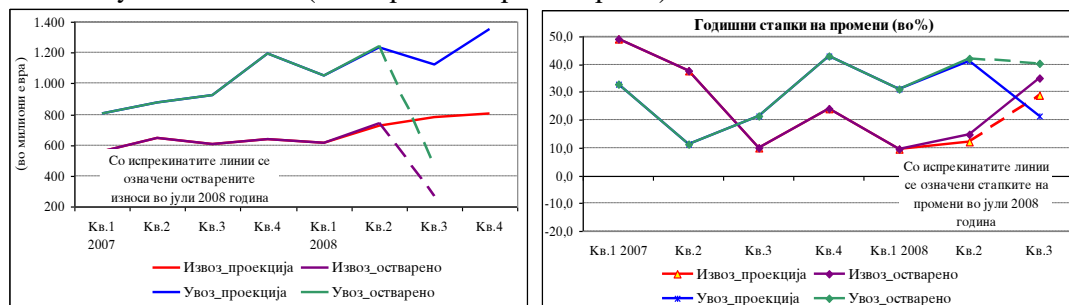
Во второто тримесечје на 2008 година, нето-одливите од услуги изнесуваат 8,6 милиони евра, што во најголем дел се должи на нето-одливите врз основа на транспортни услуги. Во однос на проекцијата, остварениот износ е понизок од предвидениот. Кај доходот се остварени нето-одливи од 16,3 милиони евра, што во однос на проекцијата претставува отстапување заради повисоко остварените нето-одливи врз основа на директни инвестиции и камата.

Во вториот квартал на 2008 година, во капитално-финансиската сметка се регистрирани нето-приливи од 213,9 милиони евра, од кои околу 68% се однесуваат на нето-приливите врз основа на директни инвестиции. Притоа, остварените нето-приливи во капитално-финансиската сметка се пониски во однос на проекцијата за вториот квартал, пред се заради пониско остварените користења по долгорочни заеми и кредити (во најголем дел заради помалиот износ на користени кредити и заеми од страна на приватниот сектор). Од друга страна, директните инвестиции, кои во анализираниот квартал изнесуваат 145,5 милиони евра на нето основа (годишен пораст од 2,3 пати), го надминаа износот предвиден со августовската проекција. Портфолио-инвестициите бележат нето-одливи во износ од 11,2 милиона евра, што е во рамки на проекцијата. Најновите податоци од Македонската берза за август 2008 година, покажуваат учество на странски инвеститори од 86,8% на страната на купувањата заедно со блок трансакцијата од продажбата на ИК банка на странски инвеститор (на страната на продажбата учествуваат со 18,16%), но доколку на страната на купувањата се одземе износот на наведената блок трансакција на нето основа учеството на странските инвеститори во купувањата изнесува 27,3%. Со проекцијата, за третиот квартал се предвидени приливи од портфолио-инвестиции од 5 милиони евра.

Трговскиот дефицит во јули 2008 година достигна 195,6 милиони евра, што претставува годишен пораст од 48,5%, остварен во услови на позабрзан пораст на увозот од извозот. Притоа, порастот на извозот од 35,2% е резултат пред се на зголемениот извоз на железо и челик и нафтени деривати со придонес од 38,9% и 15,5%, а потоа следуваат извозот на облека и текстил, руди и тутун (со вкупен придонес од 21,8%). Во услови на увозна зависност на економијата и повисоки цени на енергентите, во јули увозот забележа пораст од 40,5% на годишна основа, при што зголемениот увоз на минерални горива, железо и челик и нивни производи и опрема се главните производи кои придонесоа за ваквиот пораст (придонес од 26,7%, 25% и 10,6%, соодветно).

Графикон 10

Извоз и увоз на стоки (остварено и проектирано)

Извор: НБРМ.

Остварениот трговски дефицит во јули 2008 година претставува 57% од проектираниот износ за третиот квартал на 2008 година според ревидираната проекција од август 2008 година. Притоа, извозот е во рамки на проекцијата, додека увозот бележи повисок процент на остварување, така што до крајот на кварталот би се очекувало повисок увоз од предвидениот. Досега остварениот трговски дефицит претставува 62% од предвиденото. Од аспект на условите на размена, земајќи го предвид надолниот тренд на цените на нафтата, започнат од средината на јули 2008 година, може да се очекува мало подобрување на условите на размена, но од друга страна, понатамошниот пад на цената на никелот ќе придонесе за пад на извозните цени.

Во првите седум месеци на 2008 година, надворешнотрговската размена се зголеми за 28,4% во однос на истиот период на 2007 година, во услови на истовремен годишен пораст на извозот и увозот на стоки (од 15,4% и 37,4%, соодветно). Порастот на извозот произлегува од интензивираното домашно производство и зголемената странска побарувачка. Најголем придонес кон порастот има извозот на енергенти (од 31,2%), во услови на количински и ценовен пораст на извозот на нафтени деривати (од 58,5% и 34,9%, соодветно). Порастот на извозот е условен и од зголемениот извоз на руди, облека и текстил и железо и челик и нивни производи (придонес 18,5%, 10,1% и 6,5%, соодветно). Од друга страна, увозната зависност на македонската економија, при едновремен пораст на цените на енергентите на светските пазари, услови зголемен увоз на стоки. Имено, околу 37% од вкупниот пораст на увозот се должи на увозот на енергија, пред сè сурова нафта и електрична енергија, при истовремен пораст на увезените количини и цени. Така, ценовниот и количинскиот пораст кај увозот на суровата нафта изнесува 53,5% и 17,2%, соодветно, додека увезените количини на електрична енергија пораснаа за 68,8%, а цената по која се увезува бележи пораст од 46,4%. Зголеменото производство на металопреработувачката индустрија, а следствено на тоа и зголемениот извоз на производи од железо и челик, услови зголемена побарувачка на железо и челик и нивни производи од странство (придонес во вкупниот пораст на увозот од 17,5%). Од останатите производи, позначаен придонес има зголемениот увоз на возила, електрични машини и опрема (со придонес од 8%, 7,2% и 6,9%, соодветно). Ваквите движења кај двете страни на размената на стоки со странство во периодот јануари-јули 2008 година, условија трговски дефицит од 1.140,9 милиони евра, што претставува продлабочување на дефицитот за 88% на годишна основа. Истовремено, стапката на покриеност на

увозот со извоз се намали на 58,6%, наспроти 69,8% во истиот период на 2007 година.

Табела 1
Цени на метали

	2006	2007	април-јуни 2007	јули-септ 2007	окт-дек 2007	јан-март 2008	април-јуни 2008	јуни 2008	јули 2008	август 2008
<i>САД долари за унца</i>										
Злато	604,3	696,7	667,4	681,1	788,0	926,8	896,0	889,5	939,8	839,0
<i>САД центи за унца</i>										
Сребро	1.156,9	1.341,3	1.335,8	1.273,2	1.423,5	1.764,7	1.720,0	1.704,0	1.806,4	1.457,8
<i>САД долари за метрички тон</i>										
Ладновалани челични лимови	693,8	650,0	650,0	650,0	650,0	762,5	900,0	1.100,0	1.100,0	1.100,0
Топловалани челични лимови	600,0	550,0	550,0	550,0	550,0	700,0	833,3	1.000,0	1.000,0	1.000,0
<i>САД долар за метрички тон</i>										
Никел	24.254,4	37.229,8	48.054,8	30.205,2	29.219,2	28.956,8	25.682,4	22.549,0	20.160,2	18.927,8

Извор: Светска банка.

Во август 2008 година, цените на металите забележаа месечен пад, што се должи на намалената побарувачка, во услови на намалена економска активност, како и заради падот на цената на нафтата и порастот на американскиот долар во однос на останатите светски валути. Најголемо намалување на цените забележаа благородните метали, при што цените на среброт и златото бележат месечен пад од 19,3% и 10,7%, соодветно. Цената на никелот и понатаму бележи пад (од 6,1%), пред сè заради слабата побарувачка.

5. МОНЕТАРНИ АГРЕГАТИ

На крајот на август 2008 година, **примарните пари**⁶ забележаа пораст од 11,8% на годишна основа (9,1% во претходниот месец), како резултат на годишниот раст на вкупните ликвидни средства на банките (од 23,2%), при речиси непроменето ниво на готовите пари во оптек, на годишна основа. На месечна основа, примарните пари се пониски за 7,2%, при регистрирано поинтензивно намалување на вкупните ликвидни средства на банките во однос на намалувањето на готовите пари во оптек (од 10,8% и 2,3%, соодветно). Анализирани од аспект на тековите на креирање и повлекување ликвидност, согласно реализираниот висок нето-откуп на девизи на девизниот пазар⁷, девизните трансакции на НБРМ делуваа во насока на креирање ликвидност, која во целост беше стерилизирана преку нето-позицијата на државата кај НБРМ и монетарните инструменти (вклучувајќи го и ефектот од првото издвојување на задолжителен депозит кај НБРМ). Во август 2008 година, позначаен придонес во насока на намалување на ликвидните средства имаше и категоријата останати ставки, нето, што во најголем дел се должи на реализираните повисоки приливи на сметките на брокерските друштва кај НБРМ⁸.

Споредбата со крајот на претходната година покажува намалување на примарните пари, што во услови на реализиран нето-откуп на девизи на девизниот пазар и пониско ниво на монетарни инструменти, речиси во целост се должи на

⁶ Вклучува задолжителна резерва на девизни депозити. Без оваа компонента, годишниот раст на примарните пари во август 2008 година изнесува 6,7%.

⁷ Во август 2008 година, НБРМ реализираше нето-откуп на девизи во вкупен износ од 36 милиони евра, од кои 17 милиони евра се врз основа на продажбата на мнозинскиот пакет на акции на ИК банка а.д. Скопје на странски инвеститор.

⁸ Во август 2008 година, на сметките на брокерските друштва кај НБРМ, беше реализиран прилив врз основа на продажбата на мнозински пакет на акции на ИК банка а.д. Скопје на странски инвеститор.

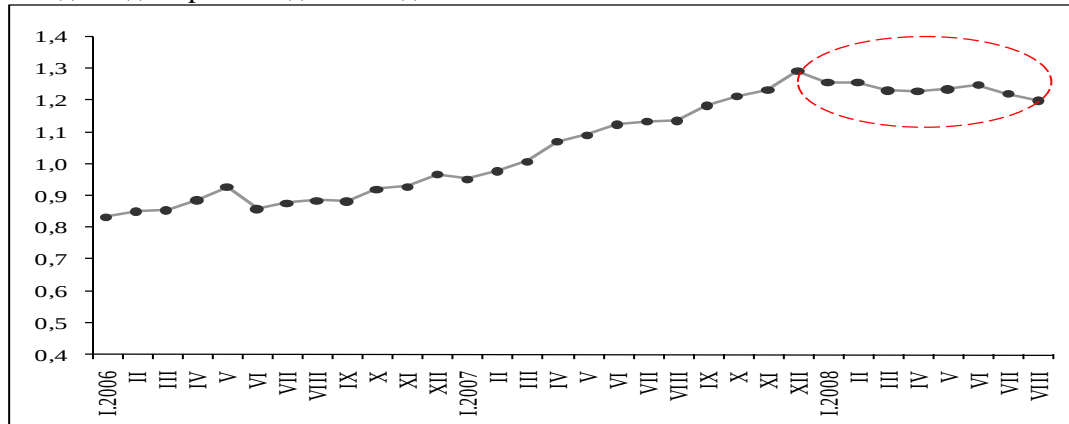
повисоката нето-позиција на државата кај НБРМ. Имено, остварниот буџетски суфицит во првите осум месеци на годината овозможи пораст на депозитите на државата кај НБРМ и следствено повлекување ликвидност од банкарскиот систем.

До крајот на третиот квартал, доминантно влијание врз динамиката на примарните пари се очекува да има исплатата на дивиденда од страна на едно поголемо претпријатие кон државата и странскиот инвеститор, како и движењето на нето позицијата на државата, при што за крајот на септември 2008 година проектирана е годишна стапка на раст на монетарната база од 16,8%.

Според дефинитивните податоци, **вкупните депозити на банките** (без депозитни пари), во август 2008 година остварија месечен пораст од 3.053 милиони денари или за 2,1% (2,8% во претходниот месец), што во целост се должи на зголеменото штедење во странска валута. Состојбата на денарските депозити на месечна основа е речиси непроменета. Анализата на секторската структура покажува идентичен месечен пораст на депозитите на населението како и во јули од 1,8%, при истовремен поинтензивен пораст на депозитите на корпоративниот сектор (од 2,8%). Позначен придонес за порастот на вкупните депозити (од 54,8%) во август имаа депозитите на населението. Притоа, новото штедење на населението во август 2008 година во целост беше деноминирано во странска валута, додека денарските депозити забележаа мал пад на месечна основа.

Графикон 11

Сооднос денарски* - девизни депозити

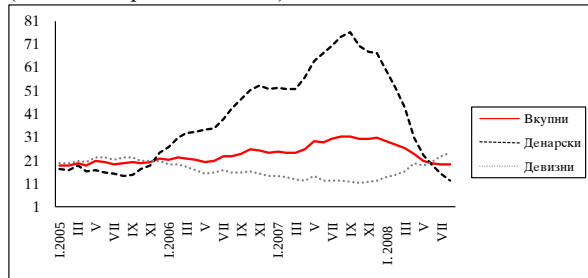
*Вклучува и депозитни пари.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

На годишна основа (август 2008 година / август 2007 година) денарските и девизните депозити се повисоки за 23,7% и 21,2%, соодветно (22% и 17,5%, соодветно, во јули 2008 година). Во вакви услови, годишната стапка на раст на вкупните депозити на приватниот сектор кај банките во август 2008 година забележа нагорен тренд и изнесуваше 22,3% (наспроти 19,5% во претходниот месец), што делумно се должи на пониската споредбена основа од август 2007 година⁹. Од спект на секторската структура, годишните стапки на раст на депозитите на населението и на корпоративниот сектор, во август 2008 година изнесуваат 19,6% и 25,9%, соодветно.

⁹ Во август 2007 година, вкупниот депозитен потенцијал на банките забележа намалување за 241 милион денари, на месечна основа, при одлив на депозити за исплата на дивидендата на државата од страна на Телеком.

Графикон 12

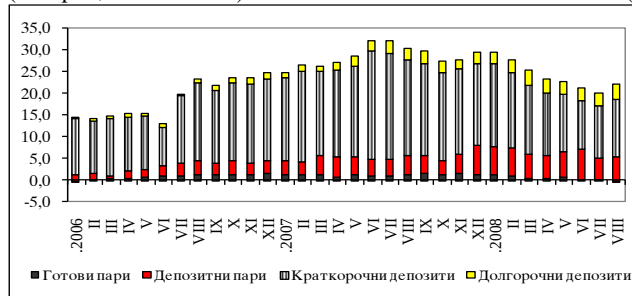
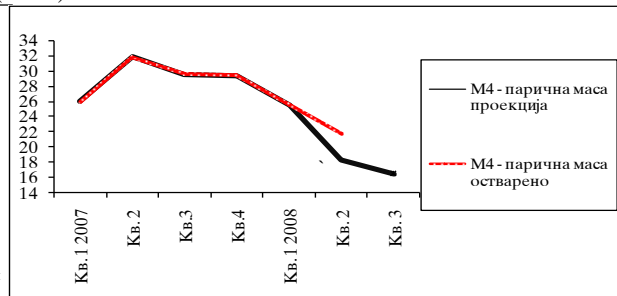
Депозити на население
(годишна промена, во %)Депозити на претпријатија
(годишна промена, во %)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Остварувањата кај вкупните депозити соодветно се рефлектираа врз динамиката на **најшироката парична маса M4**, која во август 2008 година, на годишна основа е повисока за 22,2% (20% во претходниот месец). До крајот на третиот квартал, согласно очекуваниот одлив на депозити од банкарскиот систем по основ на исплата на дивиденда кон државата и странскиот инвеститор од страна на едно поголемо претпријатие, се очекува да дојде до забавување на монетарниот раст, при што годишната стапка во септември 2008 година би изнесувала 16,5%.

Графикон 13

Парична маса M4

Придонес во годишниот пораст
(во процентни поени)Годишни стапки на раст
(во %)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

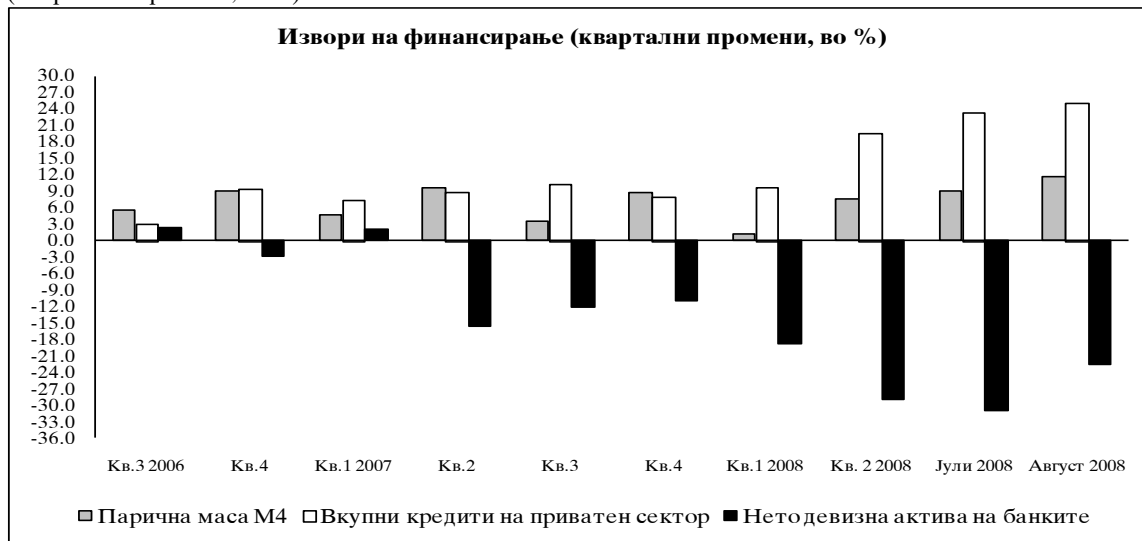
6. КРЕДИТИ НА БАНКИТЕ

Во текот на август 2008 година дојде до забавување на кредитната активност на банките во споредба со претходниот месец, при што **вкупните кредити на банките кај приватниот сектор** на месечна основа се зголемија за 2.203 милиони денари, или за 1,4% (наспроти 3,2% во претходниот месец). Забавување на кредитната активност е регистрирано кај кредитите на секторот претпријатија, кои на месечна основа се зголемија за 0,8% (3% во претходниот месец). Зголемениот интерес на претпријатијата за задолжување во странска валута продолжи и овој месец (придонес од 76,2% на девизните кредити во месечниот пораст на вкупните кредити на претпријатата). Воедно, и месечната стапка на раст на кредитите пласирани кај населението е со послаб интензитет од претходниот месец и во август изнесува 2,3%, наспроти 3,4% во јули. И покрај превзмените мерки од страна на

НБРМ¹⁰, во август 2008 година, кредитите на банките кај населението ја надминаа предвидената стапка на раст (од 8% во однос на состојбата на крајот на мај), со што банките кај населението пласираа повисок износ од предвидениот во Одлуката за задолжителен депозит.

На годишна основа (август 2008 година / август 2007 година), вкупните кредити на банките кај приватниот сектор се повисоки за 39,9% што укажува на забавување на годишната динамика на раст (во претходниот месец 41,9%). Кредитите на населението и претпријатијата остварија годишни стапки на раст од 49,5% и 34,2% (во претходниот месец 51,7% и 36,1%, соодветно), при што позначаен придонес во порастот на вкупните кредити и натаму имаат кредитите на корпоративниот сектор (53%). За крајот на третиот квартал е предвидена стапка на раст на кредитите од 34,5%, што со оглед на досегашните движења можно е да биде надмината, но сепак треба да се има предвид претпоставката околу значително забавување на монетарниот раст во септември, кој може да го забави и кредитниот раст. При такви очекувања, интензитетот на кредитната активност на банките до крајот на годината главно ќе зависи и од можноста за користење на дополнителни извори на финансирање.

Графикон 14
Извори на финансирање
(квартални промени, во %)*

*Остварувањата за кв.2, јули и август 2008 година се кумулативни промени во однос на крајот на годината.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Во август 2008 година, **нето девизната актива на банките** забележа месечен пораст од 1.297 милиона денари, односно 12,2%, во услови на пораст на девизните средства на банките (за 4.100 милиони денари, или за 12,7%) и пораст на нивните девизни обврски (за 2.803 милиони денари, или за 13,1%). Во однос на крајот на

¹⁰ На 12.06.2008 година, НБРМ донесе Одлука за задолжителен депозит, со која банките и штедилниците се обврзани да издвојуваат задолжителен депозит кај НБРМ, доколку нивниот раст на кредитите на населението ги надмине предвидените стапки на раст. Стапките на раст на кредитите на населението за секој месец се пресметани на кумулативна основа во однос на состојбата на кредитите на населението на 31.05.2008 година.

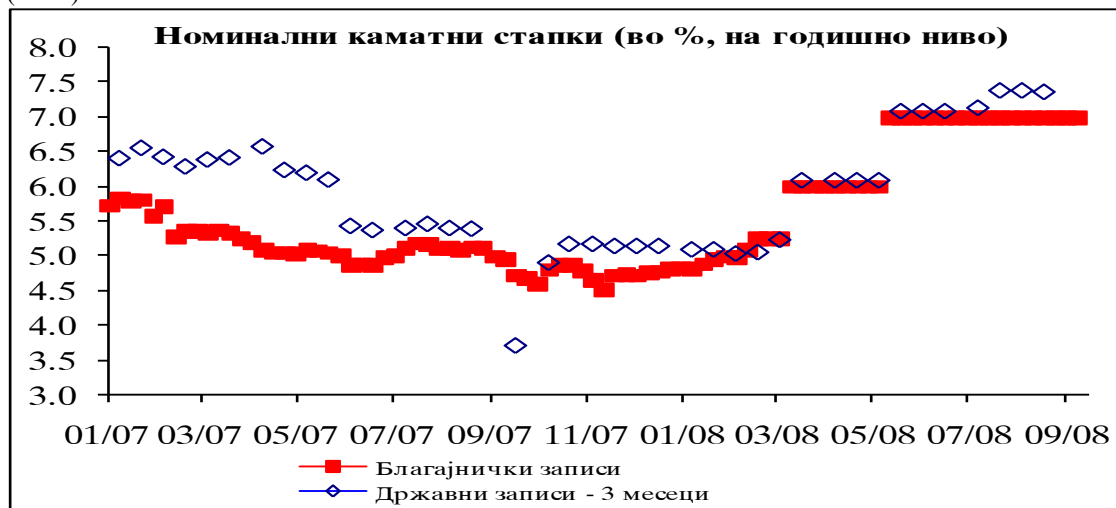
2007 година, нето девизната актива на банките е пониска за 3.502 милиони денари, или за 22,7%.

7. КАМАТНИ СТАПКИ И ДЕВИЗЕН КУРС

Во периодот 01.09. - 17.09.2008 година, се одржаа три **аукции на благајнички записи** (на 03.09.2008 година, 10.09.2008 година и на 17.09.2008 година), на кои при тендер со износи и фиксна каматна стапка од 7% беа повлечени 2.705 милиони денари. Со состојба на 12.09.2008 година, **брuto девизните резерви** изнесуваат 1.628,1 милиони евра и во однос на крајот на 2007 година се повисоки за 96,7 милиони евра, при што кумулативниот нето откуп на девизниот пазар од страна на НБРМ изнесува 43,3 милиони евра.

На 02.09.2008 година и 16.09.2008 година, се одржаа **аукции на тримесечни државни записи**, на кои во услови на повисока побарувачка од понуда, беа реализирани каматни стапки од 7,41% и 7,44%, соодветно. Воедно на 02.09.2008 година, се одржа аукција на **шестмесечни државни записи**, при што во услови на поголема понуда од побарувачка, реализирана е каматна стапка од 7,68% (наспроти 7,76% на последната аукција). На 16.09.2008 се одржа и аукција на **дванаесетмесечни државни записи** и во услови на поголема понуда од побарувачка, реализирана е каматна стапка од 7,99% (наспроти 7,92% на последната аукција). Просечната меѓубанкарска каматна стапка во билатералните тргувања на банките во периодот 01-16.09.2008 година во просек изнесуваше 4,57% (4,77% во август 2008 година).

Графикон 16
Каматни стапки
(во %)

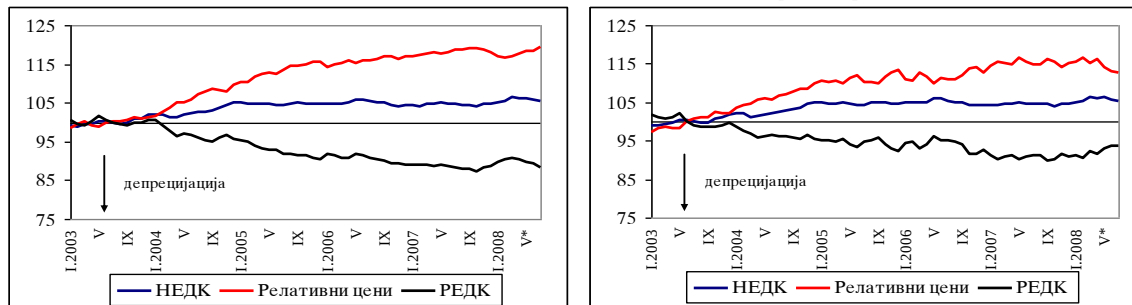
Извор: Народна банка на Република Македонија.

Во доменот на **каматната политика на банките**, во јули е регистрирано намалување на просечната пондерирана каматна стапка на денарските кредити за сите рокови и сектори за 0,1 процентен поен, која изнесува 9,6%, додека просечната пондерирана каматна стапка на денарските депозити за сите рокови и сектори забележа пораст и изнесува 5,9% (5,8% во претходниот месец). Во рамки

на денарските кредити наменети за **претпријатијата**, забележано е месечно намалување на каматната стапка на долгорочните кредити со валутна клаузула (за 0,1 процентен поен), додека кај останатите каматни стапки нема промена. Кај секторот **население**, забележан е пораст на каматната стапка на краткорочните и долгорочните кредити без валутна клаузула (за 0,1 процентен поен, соодветно). Од друга страна, забележано е месечно намалување кај каматните стапки на краткорочните и долгорочните кредити со валутна клаузула на население (за 0,3 и 0,1 процентни поени, соодветно). Просечните пондериран каматни стапки на девизните кредити и депозити се задржаа на нивото од претходниот месец и во јули 2008 година изнесуваат 8,1% и 2,3%, соодветно.

Во јули 2008 година, индексот на **реален ефективен девизен курс на денарот** покажува подобрена конкурентност на македонската економија. Имено, РЕДК на денарот дефлациониран со индексот на трошоците на живот бележи засилена депрецијација на месечна основа (од 1,3%, наспроти 0,5% во претходниот месец), што е резултат на истовремена депрецијација на номиналниот ефективен девизен курс на денарот (за 0,4%), како и на позабрзаниот месечен пад на домашните од странските цени. На годишна основа, РЕДК на денарот е на исто ниво од јули 2007 година, додека на кумулативна основа бележиме апрецијација, но со забавено темпо (од 1,1%), што речиси во целост се должи на забавената апрецијација на НЕДК (од 1,1%). Индексот на РЕДК на денарот дефлациониран со индексот на цените на производителите на индустриски производи во јули 2008 година, после двомесечната апрецијација, забележа месечна депрецијација од 0,1%, што во целост е резултат на депрецијацијата на НЕДК. На годишна основа, РЕДК на денарот во јули 2008 година, го продолжи трендот на апрецијација, но со забавено темпо (од 3,3% во јуни 2008 година на 2,6% во јули), во услови на апрецијација на НЕДК и пад на релативните цени, додека на кумулативна основа е забележана апрецијација (од 1,6%), што се должи на апрецијацијата на НЕДК, при истовремен побрз пораст на домашните од странските цени.

Графикон 17 Индекс на НЕДК, релативни цени и РЕДК на денарот
дефлатор: индекс на трошоците на живот дефлатор: индекс на цените на производителите на индустриски производи

*Ознаката за депрецијација е за РЕДК и НЕДК. Кај релативните цени, нагоред тренд е во прилог на депрецијација на РЕДК (и обратно).

За оние земји за кои нема расположливи податоци од МФС, податоците се земени од интернет-страниците на соодветните централни банки, заводи за статистика и од ЕУРОСТАТ.

Извор: НБРМ, ММФ-МФС за јули 2008 година и ДЗС на Република Македонија.

СТАТИСТИЧКИ ПРИЛОГ

Табела 1

Инфлацијата и нејзините компоненти

	промена во %			придонес во процентни поени		
	<u>VIII.2008</u> VII.2008	<u>VIII.2008</u> VII.2007	<u>I-VIII.2008</u> I-VII.2008	<u>VIII.2008</u> VII.2008	<u>VIII.2008</u> VII.2007	<u>I-VIII.2008</u> I-VII.2008
Трошоци на живото	-0.2	8.6	9.5	-0.2	8.6	9.5
Исхрана	-1.0	14.7	18.5	-0.38	5.62	7.07
Производи од жито	0.0	28.9	27.8	0.00	2.14	2.06
Свеж и преработен зеленчук	-3.0	-1.5	20.5	-0.17	-0.08	1.15
Свежо и преработено овошје	-9.8	12.2	25.1	-0.30	0.37	0.76
Свежо и преработено месо	1.5	9.2	7.7	0.11	0.70	0.59
Свежа и преработена риба	1.4	7.2	5.7	0.01	0.07	0.05
Свежо и преработено млеко	-0.2	20.9	20.7	-0.01	1.21	1.19
Свежи јајца	1.2	24.2	15.9	0.01	0.30	0.20
Маснотини	-1.7	32.6	47.9	-0.04	0.68	1.01
Тутун и пијалаци	0.6	4.3	3.9	0.03	0.23	0.21
Облека и обувки	-0.4	2.2	2.5	-0.03	0.17	0.19
Домување	3.5	7.3	4.0	0.53	1.11	0.61
Стан (станарина, вода, услуги)	0.2	5.7	6.3	0.01	0.21	0.23
Огрев и осветление	5.8	9.6	4.1	0.52	0.85	0.37
Греење и услуги	15.9	28.3	10.7	0.49	0.86	0.33
Електрична енергија и осветлување	0.0	0.0	0.6	0.00	0.00	0.04
Хигиена и здравје	-0.4	0.9	1.2	-0.03	0.07	0.10
Култура и разонода	0.0	-0.7	0.0	0.00	-0.04	0.00
Сообраќајни средства и услуги	-1.9	5.2	5.4	-0.27	0.74	0.77
Течни горива и масла	-5.9	21.4	21.6	-0.22	0.82	0.82
Сообраќајни и птт услуги	0.1	-4.0	-4.8	0.01	-0.24	-0.29
Ресторани и хотели	0.2	14.1	12.5	0.01	0.72	0.64
Останати услуги неспомнати на друго место	0.0	0.9	6.8	0.00	0.00	0.02

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 2

Базична инфлација, продуктивност и плати

(годишни промени, %)	2006	2007	2007				2008		Последни месеци		
			Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	јуни 08	јули 08	авг 08
Инфлација (CPI)	3.2	2.3	0.7	1.1	2.4	4.9	9.5	9.9	10.1	9.5	8.6
Базична инфлација (без храна и енергија)	1.1	0.7	0.2	0.8	1.1	1.2	2.8	2.8	3.0	2.8	2.7
Регулирани цени	5.7	3.3	4.2	3.0	2.0	4.1	7.4	9.2	11.0	11.4	13.2
Цени на производители на индустриски п-ди	4.5	1.6	1.0	1.2	1.6	4.1	10.5	13.6	15.7	17.2	13.8
Продуктивност	0.5	2.3	4.1	0.5	1.3	3.2	2.2	-	-	-	-
Номинална нето-плата	7.3	7.9	5.7	6.4	7.5	11.8	10.5	9.9	10.7	-	-
Реална нето-плата	4.0	5.5	5.0	5.3	5.0	6.6	0.9	0.0	0.5	-	-

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија и НБРМ.

Табела 3

Индустриско производство и останати дејности од економијата

(годишни промени, %)	2006	2007	2007				2008		Последни месеци		
			Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	мај 08	јуни 08	јули 08
Бруто домашен производ	4.0	5.0	6.7	3.9	4.4	5.1	5.4	6.5	-	-	-
Индустриско производство	2.5	3.7	11.6	-2.8	1.1	6.2	5.8	12.0	17.6	12.3	14.7
Градежништво	-12.3	7.6	9.4	-18.6	18.0	23.3	29.1	57.3	33.9	36.8	-
Трговија	2.5	24.2	25.1	17.2	21.2	28.6	19.1	18.4	17.4	17.1	-
Телекомуникации	-1.0	15.6	11.1	17.1	15.9	18.1	12.1	7.4	8.9	6.9	-

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 4
Селектирани дејности од индустријата

Селектирани индустриски дејности (годишни промени, %)	2006	2007	2007				2008		Јули 2008	
			Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	промена, %	придонос (п.п.)
Вадење руди и камен	28.0	9.8	13.9	16.2	15.4	-3.3	11.9	13.6	10.0	0.4
Производство на прехранбени производи и пијалаци	0.1	7.7	12.0	0.6	9.5	9.6	5.3	6.0	5.6	1.0
Производство на тутунски производи	5.5	-0.8	19.0	-14.4	-16.8	41.1	13.8	15.4	8.1	0.6
Производство на предмети за облека	-3.7	-14.5	-4.6	-19.8	-17.9	-14.2	-16.5	-22.7	-21.0	-2.1
Печатење	-17.9	-12.2	13.3	-11.5	-18.2	-22.9	7.8	72.2	82.6	2.1
Производство на деривати на нафта	12.3	-2.4	20.6	-11.1	1.3	-16.8	3.3	50.9	2.1	0.1
Производство на други неметални минерали	14.0	3.8	51.5	4.2	-2.6	-15.9	-10.9	-3.2	1.9	0.2
Производство на основни метали	11.8	34.3	57.4	35.2	25.3	26.7	9.5	15.7	7.5	1.2
Производство на метални производи во металопреработувачката фаза, освен машини и уреди	5.7	45.6	6.0	5.4	51.7	112.0	29.7	11.8	2,7 пати	7.1
Производство на електрични машини и апарати	3.7	-24.4	-45.1	-37.4	-12.3	1.0	45.6	64.9	1,9 пати	1.8
Производство на други сообраќајни средства	-6.9	33.4	128.7	-48.6	74.6	50.5	9.8	143.1	-17.3	-0.4
Рециклажа	12.8	-35.6	20.7	-57.5	-88.5	-4.2	105.6	262.2	101 пати*	1.2
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и топла вода	-0.6	-9.5	-9.1	-20.8	-8.7	-1.1	-0.8	1.9	-6.5	-0.6

* високиот пораст е заради тоа што минатата година во овој период не се вршеше откуп на старо железо

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 5
Биланс на плаќања^{1,3}
(во милиони евра)

	2007				2007	2008						2008		2008
	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4		I	II	III	IV	V	VI	Кв.1	Кв.2	
I. Тековна сметка	41.0	51.0	8.4	-271.2	-170.9	-33.0	-74.0	-74.9	-65.0	-56.7	-104.7	-181.9	-226.4	-408.3
СТОКИ, нето	-211.0	-207.7	-298.4	-455.8	-1,172.8	-115.2	-131.4	-124.8	-140.1	-141.0	-180.2	-371.4	-461.3	-832.7
Извоз, f.o.b	558.7	641.7	605.1	635.9	2,441.5	181.5	214.8	214.9	228.0	259.3	248.5	611.2	735.8	1,347.0
Увоз, f.o.b /2	-769.7	-849.4	-903.5	-1,091.7	-3,614.3	-296.7	-346.3	-339.7	-368.1	-400.3	-428.7	-982.7	-1,197.1	-2,179.7
УСЛУГИ, нето	-1.2	1.1	23.3	2.4	25.5	8.7	-5.5	-4.0	-2.5	-0.9	-5.2	-0.8	-8.6	-9.3
ДОХОД, нето /5	29.7	-9.2	-37.7	-16.1	-33.4	13.0	4.0	-2.6	2.3	-5.4	-13.1	14.4	-16.3	-1.8
од кој: камата, нето	-2.0	-5.1	-2.5	-8.3	-17.9	0.3	-2.1	-5.1	-4.0	-8.4	-8.0	-7.0	-20.4	-27.4
ТЕКОВНИ ТРАНСФЕРИ, нето	223.5	266.8	321.2	198.3	1,009.8	60.4	58.9	56.5	75.4	90.5	93.8	175.8	259.7	435.6
Официјални	8.6	17.1	10.7	-12.4	23.9	0.5	4.4	2.7	4.6	6.6	11.0	7.7	22.2	29.9
Приватни	214.9	249.7	310.5	210.7	985.8	59.9	54.5	53.8	70.8	83.9	82.8	168.1	237.5	405.6
II. Капитална и финансиска сметка	-42.9	-46.9	8.9	275.2	194.3	37.1	75.3	80.3	68.2	58.8	110.5	192.7	237.4	430.1
КАПИТАЛНА СМЕТКА, нето	-1.3	1.4	3.7	-2.5	1.3	-0.3	-0.3	-0.4	0.9	0.3	-3.8	-1.0	-2.7	-3.7
Капитални трансфери, нето	-1.3	1.5	0.6	-1.9	-1.1	-0.3	-0.3	-0.4	0.9	0.3	-0.1	-1.0	1.0	0.0
Официјални	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Други	-1.3	1.5	0.6	-1.9	-1.1	-0.3	-0.3	-0.4	0.9	0.3	-0.1	-1.0	1.0	0.0
Стекнување/располагање со	0.0	0.0	3.1	-0.6	2.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-3.7	0.0	-3.7	-3.7
ФИНАНСИСКА СМЕТКА, нето	-41.6	-48.3	5.2	277.7	192.9	37.5	75.6	80.6	67.3	58.5	114.3	193.7	240.2	433.9
Директни инвестиции, нето	20.1	63.9	40.4	115.7	240.1	38.5	68.8	26.6	29.7	62.6	53.2	133.9	145.5	279.4
Портфолио инвестиции, нето	20.5	45.6	24.5	20.2	110.8	-0.9	-3.4	-3.9	-4.4	-4.2	-2.6	-8.3	-11.2	-19.5
Други инвестиции, нето	-87.5	-146.7	41.7	136.1	-56.3	-6.6	22.2	44.5	22.9	13.1	93.4	60.1	129.4	189.5
Трговски кредити, нето	-33.6	-65.0	1.7	63.4	-33.5	-6.8	0.5	-5.9	23.4	-1.6	36.6	-12.2	58.5	46.3
Заеми, нето	-42.3	-124.7	12.6	46.7	-107.7	-3.0	-0.3	2.2	2.0	-12.2	27.1	-1.1	16.9	15.8
Валутни и депозити, нето	-16.8	20.2	12.8	-10.3	5.9	-4.0	19.7	45.1	-8.3	0.0	22.5	60.8	14.2	75.0
од кои: монетарна власт, нето	0.0	0.0	0.0	-0.1	-0.2	7.4	0.1	3.2	-0.2	6.1	0.0	10.7	5.9	16.6
комерцијални банки, нето	-3.8	41.2	26.9	4.2	68.4	-9.4	19.4	37.2	-8.3	-1.8	25.9	47.2	15.7	63.0
останати сектори, нето	-12.9	-20.9	-14.0	-14.5	-62.3	-1.9	0.1	4.7	0.2	-4.2	-3.4	2.9	-7.4	-4.5
Други, нето	5.2	22.9	14.6	36.3	78.9	7.1	2.3	3.2	5.8	26.9	7.1	12.5	39.8	52.4
Бруто официјални резерви, (- = зголемување) /4	5.3	-11.2	-101.4	5.6	-101.8	6.5	-11.9	13.4	19.2	-13.0	-29.7	8.0	-23.5	-15.5
III. Грешки и пропусти	2.0	-4.1	-17.2	-4.0	-23.4	-4.1	-1.3	-5.4	-3.2	-2.1	-5.8	-10.8	-11.1	-21.8

1/ Претходни податоци.

2/ Увозот е прикажан на ф.о.б. паритет согласно V издание на прирачникот за платен биланс од ММФ.

Пресметката на ц.и.ф. - ф.о.б. факторот како процент од увозот ц.и.ф. изнесува 4,14%

За 2006 и 2007 година направено е и временско прилагодување за увозот на електрична енергија.

3/ Промени во методологијата: Податоците за платниот биланс за 2007 год. вклучуваат проценки на вредностите на одредени елементи во ставките директни инвестиции и доход - врз основа на податоците од новиот извор на податоци (годишен прашалник за странски вложувања ДИ-22) расположиви заклучно со 2006 година

4/ Без монетарно злато и курсни разлики

5/ Од почетокот на 2008 година во податокот за доход е вклучен и износот на пресметана камата на странски должнички хартии од вредност.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 6
Надворешнотрговска размена

	VII.2008	I-VII.2008	VII.2008		VII.2008		I-VII.2008	
			VI.2008		VII.2007		I-VII.2007	
			износ	%	износ	%	износ	%
Вкупна размена	727.0	4,370.8	37.7	5.5	202.2	38.5	966.4	28.4
Извоз	265.7	1,614.9	16.6	6.7	69.1	35.2	215.7	15.4
Увоз	461.3	2,755.8	21.0	4.8	133.0	40.5	750.7	37.4
Салдо	-195.6	-1,140.9	-4.4	2.3	-63.9	48.5	-535.0	88.3

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 7
Монетарни движења, август 2008 година

	31.12.2007	31.03.2008	30.06.2008	31.07.2008	31.08.2008	месечна промена (31.08.2008/ 31.07.2008)		годишна промена (31.08.2008/ 31.08.2007)
	остварено	остварено	остварено	остварено	остварено	во мил.ден	во %	во %
<i>во милиони денари</i>								
Парична маса М4	175,553	178,277	189,663	192,116	196,689	4,573	2.4	22.5
Готови пари во оптик	17,927	15,746	16,180	16,763	16,376	-387	-2.3	0.0
Денарски депозити ¹	89,077	90,102	96,889	96,886	98,788	1,902	2.0	28.3
Девизни депозити	68,549	72,429	76,594	78,467	81,525	3,058	3.9	21.2
Вкупни депозити	157,626	162,531	173,483	175,353	180,313	4,960	2.8	25.0
Примарни пари ²	37,586	34,223	38,854	40,115	38,363	-1,752	-4.4	15.2

¹ Вклучени се и депозитни пари, депозити на општините и установи на јавен сектор.

² Вклучува задолжителна резерва на девизни депозити.

	31.12.2007	31.03.2008	30.06.2008	31.07.2008	31.08.2008	месечна промена (31.08.2008/ 31.07.2008)		годишна промена (31.08.2008/ 31.08.2007)
	остварено	остварено	остварено	остварено	остварено	во мил.ден	во %	во %
<i>во милиони денари</i>								
Кредити на приватен сектор	124,875	137,050	149,206	153,918	156,121	2,203	1.4	39.9
Во денари	94,496	105,345	114,910	118,047	119,487	1,440	1.2	42.8
Во странска валута	30,379	31,705	34,296	35,871	36,634	763	2.1	31.5
Нето девизна актива на банките	15,459	12,550	10,991	10,649	11,946	1,297	12.2	-43.3

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 8
Монетарни агрегати
(во %)

во %	период во однос на претходен период							годишна промена							
	2007				2008			2006	2007				2008		
	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Август		Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Август
M0	-6.1	8.5	2.2	15.5	-8.9	13.5	- 4.4	21.4	18.9	18.2	18.9	20.2	16.6	22.0	15.2
M1	-1.4	6.0	8.3	16.3	-6.9	11.1	3.4	17.1	22.5	18.0	22.6	31.7	24.4	30.4	22
M4	4.7	9.7	3.7	8.8	1.3	6.3	2.4	24.9	26.4	32.2	29.9	29.5	25.3	21.4	22.2
M4-денарски дел	5.1	14.1	5.9	12.2	-1.5	6.6	1.4	30.8	33.1	44.3	43.8	42.6	33.6	24.8	22.9

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 9

Депозити на приватниот сектор*
(во милиони денари)

		состојба	месечна промена		годишна промена	
		31.08.2008	износ	%	износ	%
Вкупни депозити на приватен сектор		148,046	3,053	2.1	26,995	22.3
Денарски депозити	Население	36321	-123	-0.3	4,002	12.4
	Претпријатија	26,710	100	0.4	7,367	38.1
	Вкупно	66,521	-5	0.0	12,730	23.7
Девизни депозити	Население	60,647	1,796	3.1	11,871	24.3
	Претпријатија	20,626	1,211	6.2	2,356	12.9
	Вкупно	81,525	3,058	3.9	14,265	21.2
Вкупни депозити на население		96,968	1,673	1.8	15,873	19.6
Вкупни депозити на претпријатија		47,336	1,311	2.8	9,723	25.9

* Денарските депозити се без депозитни пари.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 10

Кредити на приватниот сектор
(во милиони денари)

		состојба	месечна промена		годишна промена	
		31.08.2008	износ	%	износ	%
Вкупни кредити на приватен сектор		156,121	2,203	1.4	44,562	39.9
Денарски кредити	Население	58,268	1,245	2.2	18,477	46.4
	Претпријатија	60,878	184	0.3	17,237	39.5
	Вкупно	119,487	1,440	1.2	35,793	42.8
Девизни кредити	Население	4,199	176	4.4	2,202	110.3
	Претпријатија	32,418	588	1.8	6,561	25.4
	Вкупно	36,634	763	2.1	8,769	31.5
Вкупни кредити на население		62,467	1,421	2.3	20,679	49.5
Вкупни кредити на претпријатија		93,296	772	0.8	23,798	34.2

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 11

Кредити на населението

		2006				2007				2008			
		Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	јул	август
Рочна структура на кредитното портфолио на населението (во %)	Краткорочни	25.0	24.8	24.4	25.1	26.8	27.7	29.2	29.2	29.9	30.2	30.1	30.5
	Долгорочни	75.0	75.2	75.6	74.9	73.2	72.3	70.8	70.8	70.1	69.8	69.9	69.5
Кредити на население според намена (годишни промени, во %)	Станбени кредити	37.1	33.5	35.4	40.1	43.4	45.7	48.2	47.7	48.4	53.3	54.0	55
	Рамковни кредити	63.9	68.1	84.9	103.7	125.2	136.9	131.4	112.3	89.6	72.1	64.3	60.7
	Кредити за други намени	32.6	26.8	26.0	31.0	33.9	38.8	45.5	48.7	53.2	45.8	41.8	38.5

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 12
Кредити на претпријатијата

		2006				2007				2008			
		Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	јули	август
Рочна структура на кредитното портфолио на претпријатијата (во %)	Краткорочни	54.4	53.8	51.0	48.6	47.1	46.0	46.2	43.9	44.9	44.6	44.5	44.2
	Долгорочни	45.6	46.2	49.0	51.4	52.9	54.0	53.8	56.1	55.1	55.4	55.5	55.8
Кредити на претпријатија (годишни промени, во %)	Краткорочни	0.8	13.0	11.1	11.9	8.9	5.9	20.4	17.2	27.0	30.7	33.5	31.6
	Долгорочни	36.1	34.0	30.8	41.1	45.7	44.6	45.8	41.6	38.4	38.2	38.3	36.4
	Денарски	3.4	14.3	14.2	21.3	22.6	20.2	32.9	29.9	37.4	42.2	42.4	39.5
	Девизни	42.0	38.5	31.0	32.4	31.4	30.2	32.6	29.4	25.6	22.2	25.6	25.4

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 13
Текови на креирање и повлекување ликвидност

	31.12.2007	31.08.2008	22.09.2008	кумулативно I - VIII. 2008	22.09.2008 / 31.08.2008
<i>во милиони денари</i>	состојби			текови	
Ликвидни средства на банките (сметки на банките кај НБРМ)	10,415	9,124	9,387	-1,291	263
Автономни фактори (вкупно):	84,009	78,521	81,134	-3,254	2,105
Готови пари во оптек	17,969	16,511	16,583	1,458	-72
Девизни трансакции на НБРМ	73,958	75,793	78,097	1,835	2,304
Денарски депозити на државата кај НБРМ	-9,842	-16,048	-15,993	-6,206	55
Готовина во благајна на банките	1,924	2,265	2,447	-341	-182
Монетарни инструменти:	-25,555	-20,693	-23,398	4,862	-2,705
Аукции на благајнички записи	-20,995	-20,693	-23,398	302	-2,705
Државни хартии од вредност за монетарни цели	-4,560	0	0	4,560	0
Задолжителен депозит кај НБРМ	0	-1,149	-1,467	-1,149	-318
Останато	-8,253	-10,003	-8,822	-1,750	1,181

*последните расположливи податоци се однесуваат на 22.09.2008 година.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 14**Каматни стапки**

	август 2008	месечна промена	годишна промена
	година		
	во %	во процентни поени	
Каматна стапка на аукциите на благајнички записи (28 дена)	7.0	0.0	1.9
Просечна пондерирана каматна стапка на пазарот на пари (МБКС)*	5.2	0.5	1.7
Каматна стапка на државни записи со рок на достасување од три месеци	7.4	0.1	2.0
	јули 2008	месечна промена	годишна промена
	година		
	во %	во процентни поени	
Пондирани активни каматни стапки на банките	9.6	-0.1	-0.5
Пондирани пасивни каматни стапки на банките	5.9	0.1	1.2

*се однесува на билатералните тргувања.

Извор: Народна банка на Република Македонија.